

Lähetäjä: Merija Timonen <merija.timonen@ulapland.fi>

Lähetetty: tiistai 10. helmikuuta 2026 15.37

Vastaanottaja: Sivistysvaliokunta <Sivistysvaliokunta@eduskunta.fi>

Aihe: VS: Määräpäivä 12.2. VL: Kirjallisen lausunnon pyyntö sivistysvaliokunnalta / HE 191/2025 vp

Arvoisa vastaanottaja,

Lapin yliopisto kiittää mahdollisuudesta saada lausua.

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi yliopistolain ja ammattikorkeakoululain muuttamisesta on Lapin yliopiston mielestä kannatettavaa. Muutos laajentaa ns. yhden opiskelupaikan säännöksen yhden opiskeluoikeuden säännöksi. Sinänsä uuden opiskelupaikan vastaanottamisen myötä päättyviin opiskeluoikeuksiin ei voida ottaa uusia opiskelijoita, joten tutkintoon johtava opiskelupaikkojen määrä ei lisäännyt. Kuitenkin opiskelijamäärän väheneminen mahdollistaa opetus- ja ohjausresurssien suunnittelemisen todellisemmalle opiskelijamäärälle. Pitkällä aikavälillä lakien muuttamine voi kuitenkin vaikuttaa hakijakäyttämiseen siten, ettei uutta opiskelupaikka oteta vastaan, mikäli tavoitellaan valmistumista voimassa olevissa opiskeluoikeuksissa. Lisäksi jatkossa osaamisen täydentäminen ja päivittäminen voi suuntautua enemmän jatkuvan oppimisen tarjontaan uuden tutkinto-opiskeluoikeuden sijaan.

Uusien lakien myötä poistetaan siirto-opiskelua koskevat pykälät, mikä selkeyttää kokonaisuutta korkeakoulujen ja opiskelijoiden näkökulmasta. Korkeakouluja kannustetaan kehittämään sujuvia ja yhtenäisiä prosesseja ja menetelmiä päättyvien opiskeluoikeuksien merkitsemisessä, mikä vahvistaisi opiskelijoiden yhdenvertaista kohtelua. Erityistä huomiota vaatii se, että opiskeluoikeuden alkamispäivämäärä ei kaikilla korkeakouluilla ole samat kuin lukukausien alkamispäivämäärät 1.1. tai 1.8. Mahdolliset järjestelmämuutokset esim. Oili-ilmoittautumispalveluun ja Virta-opintotietopalveluun on oltava valmiina ennen lakien voimaantuloa.

Esityksessä uuden opiskeluoikeuden voimaan tullessa muut opiskeluoikeudet päättyvät. Tämä tarkoittaa sitä, että opiskeluoikeuksien reaaliaikainen tieto tulee olla saatavilla, ettei hankaloiteta opiskelijoiden opiskelua. Korkeakoulujen hallintotyötä vähentää se, että hakijalle päättyvät opiskeluoikeudet tiedotetaan Opintopolussa, mikäli uuden opiskelupaikan ottaa vastaan. Opintopolkuun tehtävät muutokset tulee myös olla valmiina ennen lakien voimaantuloa, sillä Opintopolku on keskeinen tiedon jakamisen alusta: opiskelija saa tiedon päättyvistä opiskeluoikeuksista ja korkeakoulu näkee Opintopolusta päätettävät opiskeluoikeudet, jotta voi tallentaa tiedot opiskelijarekisteriinsä.

Esityksessä on huomioitu lausuntokierroksella esitettyjä ehdotuksia opiskeluoikeuden päättymisen säätämisestä omassa pykälässään sekä poissulkea lain soveltaminen kansainvälisiin kaksois- ja yhteistutkintoihin sekä tilauskoulutuksena järjestettäviin tutkintoihin. Uusi pykälä selkeyttää suhdetta muilla tavoin päättyneisiin opiskeluoikeuksiin ja tarpeeseen hakeutua uudelleen opiskelijavalinnan kautta. Uuden opiskeluoikeuden vastaanottaminen päättää voimassa olevat opiskeluoikeudet merkitsee sitä, että opiskeluoikeuteen kuuluvat oikeudet ja velvollisuudet päättyvät ilman yksilökohtaista harkintaa eikä niistä tehdä päätöstä. Tulkintatilanteita selkeyttää myös se, ettei

opiskeluoroikeuden päättymisen kannalta ole merkitystä sillä, ovatko aiemmat opiskeluoroikeudet ns. aktiivisia vai passiivisia tai onko opiskeluoroikeus saatu aikana, jolloin opiskeluoroikeuden kestoa ei ole rajoitettu, vaan päättymisen koskee kaikkia opiskeluoroikeuksia.

Ystävällisin terveisin,

Merija Timonen, Mrs.

Johtaja, Opetus- ja oppimispalvelut | Director, Teaching and Learning Services

LUC – Vastuullinen arktinen korkeakouluyhteisö | LUC – Responsible Arctic University Community

Lapin AMK | Lapland University of Applied Sciences

Lapin yliopisto | University of Lapland

Yliopistonkatu 8, 96300 Rovaniemi

+358 40 777 7352

www.lapinamk.fi